POHJOIS-KARJALAN YMPÄRISTÖKESKUS

Päiväys Datum	Dnro Dnr
7.9.2009	PKA-2006-Y-200 (134)

Jakelussa mainitut

Viite
Itä-Suomen jätesuunnitelma

Asia

POHJOIS-KARJALAN JÄTEASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS

Aika 1.9.2009 klo 13 – 15.30

Paikka Valtion virastotalo, Ympäristökeskuksen kokoustila Pielinen-Höytiäinen

Läsnä:

Ulla Ahonen	Itä-Suomen lääninhallitus
Pentti Gröhn	Kuusakoski Oy
Erkki Kettunen	Joensuun Seudun Jätehuolto Oy
Riitta Laatikainen	Pielisen-Karjalan kunnan/ Lieksan kaupunki
Unto Lavikainen	Outokummun kaupunki
Jari Leinonen	Joensuun seudun kunnat / Joensuun kaupunki
Marketta Lintinen	Keski-Karjalan kunnat / Kitee kaupunki
Paula Mononen	Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, (puheenjohtaja)
Osmo Nevalainen	Pohjois-Karjalan Osuuskauppa
Eeva Ottoila	Pohjois-Karjalan ympäristökeskus (sihteeri)
Pasi Pitkänen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Sanna Pulkkinen	Ramboll Oy
Teppo Rovio	Teollisuus / Stora Enso Enocell Oy
Erkki Vähärautio	Pohjois-Karjalan TE-keskus

1. Kokouksen avaus

Paula Mononen avasi kokouksen ja selvitti, että hän hoitaa ympäristönsuojeluyksikön päällikön tehtävää vuoden 2009 loppuun saakka ja toimii kokouksen puheenjohtajana Aarne Wahlgren ollessa estynyt saapumasta kokoukseen. Aarne Wahlgren toimii vuoden loppuun saakka johtajan sijaisena.

Puheenjohtaja esitteli kokouksen asialistan sekä konsultin edustajan Sanna Pulkkisen Ramboll Oy:stä.

2. Suunnittelutilanne

Eeva Ottoila totesi suunnittelutilanteen.

Suunnitteluprosessissa on tehty seuraavat muutokset edellisen neuvottelukunnan kokouksen jälkeen:

- Huhtikuusta 2009 alkaen suunnitteluryhmän sijasta toimii asioita valmisteleva asiatuntijaryhmä (osallistuvien ympäristökeskusten viranhaltijat) sekä päättävä ohjausryhmä (asiantuntijaryhmä täydennettynä ympäristökeskusten ympäristönsuojeluyksiköiden päälliköillä)
- Itä-Suomen neuvottelukuntaa ei ole perustettu, asia ei saanut kannatusta neuvottelukuntien taholta
- Teemaryhmien tai teemaseminaarien järjestämisestä luovuttiin huhtikuussa 2009 ohjausryhmässä tehdyn päätöksen mukaisesti. Tuolloin sovittiin, että konsultti saa vapaasti toteuttaa painopistealoja edustavien asiantuntijoiden kanssa tehtävän yhteistyön muodon. Konsultti kuuli alkukesän aikana asiantuntijoita sähköpostitse.

Suunnitelmakokonaisuus käsittää tällä hetkellä:

- Nykytilakuvauksen, jonka 3.7.2009 päivätty luonnos on tällä hetkellä luettavissa jätesuunnitelman internetsivuilla (www.ymparisto.fi/isu). Nykytilakuvausta koskevat kommentit ja huomautukset mahdollisista virheellisistä tiedoista pyydetään toimittamaan sähköpostitse Eeva Ottoilalle viimeistään maanantaina 7.9.
- Ympäristöselostusluonnoksen (18.6.2009) ml. painopisteiden toteutusvaihtoehtojen ympäristövaikutusten arviointilomakkeet. Neuvottelukunnan kommentit pyydetään viimeistään maanantaina 14.9.
- Alustavan luonnoksen suunnitelmaksi (13.8.2009). Neuvottelukunnan kommentit pyydetään viimeistään maanantaina 14.9.

Suunnittelun eteneminen:

- Luonnos suunnitelmakokonaisuudesta, johon syyskuussa annetut viranhaltijoiden ja neuvottelukuntien kommentit ja huomautukset on otettu huomioon valmistuu 30.9.2009 mennessä, jolloin myös konsultin työ päättyy. Tätä luonnosta käsitellään lokakuun aikana ympäristökeskuksissa ja se lähetetään kommentoitavaksi myös neuvottelukuntien jäsenille.
- Loka-marraskuussa suunnitelmaluonnos pidetään nähtävillä ja siitä pyydetään lausuntoja (toinen SOVA –lain mukainen kuuleminen). Suunnitelmaa tarkistetaan kuulemisen perusteella.
- Ympäristökeskusten johtajat/johtoryhmät hyväksyvät suunnitelman joulukuussa 2009 jonka jälkeen suunnitelma on valmis julkaistavaksi.
- Suunnitelman valmistumisesta ilmoitetaan virallisesti SOVA –lain mukaisesti. Alueellisten ympäristökeskusten toiminta jatkuu 1.1.2010 jälkeen Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa.

Sovittiin, että nykytilakuvauksen mahdollisia virheitä ei käydä läpi tässä kokouksessa, vaan huomautukset voi toimittaa sähköpostitse Eeva Ottoilalle. Nykytilakuvauksen sisällöstä tai esitystavasta neuvottelukunnalla ei ollut huomautettavaa.

3. Ympäristöselostusluonnos ja painopistealueiden toteutusvaihtoehtojen vaikutusten arviointi

Sanna Pulkkinen esitteli ympäristöselostusluonnosta. Ympäristöselostuksen tulee vastata SOVA asetuksen 4 §:n vaatimuksia ja joitakin muutoksia nyt esiteltävään luonnokseen on tulossa siitä johtuen. Tavoitteena on myös saada esiin alueellista näkemystä asiantuntijaryhmän ja neuvottelukuntien kommenttien perusteella.

Vaikutusarviointitaulukoita sekä sovellettua arviointitekniikkaa ja –perusteita Sanna Pulkkinen esitteli painopistealueittain. Painopistealueiden toteuttamisvaihtoehtoja on verrattu nykytilaan olettaen, että voimassa olevaa lainsäädäntöä noudatetaan ja että käytössä olevat menetelmät toimivat. Epävarmuutta arviointiin tuovat mm. suorat taloudelliset vaikutukset ja kehityksen suunnat, joista ei tässä vaiheessa ole tietoa. Lisäksi hän totesi, ettei nyt tehty kaikista osa-alueista tehtyjen arvioiden yhteenlasku välttämättä ole paras arviointiperuste.

Keskustelussa todettiin, että koska arviointia ei voida tehdä esim. selviin numeerisiin arvoihin tms.perustuen, on arvioijan omilla näkemyksillä selvä vaikutus arvioinnin lopputulokseen.

Neuvottelukunta kiinnitti huomiota mm. jätteen energiahyödyntämisen vaihtoehto B2:n pisteytykseen. Esitettiin kysymys, voiko kuljettaminen suunnittelualueen ulkopuolelle todella olla vaikutuksiltaan niin negatiivinen.

Keskusteltiin mm. siitä, että jätteiden lajittelu on kannattamatonta ellei tavaralle ole jatkokäyttöä. Todettiin, että ennenkuin kannattavuutta voidaan arvioida tulee selvittää huomattavasti nykyistä tarkemmin eri jätelajien kertymiä ja keräilykustannuksia. Tämä koskee myös haja-asutusalueen jätehuoltoa, tietoa tulisi kerätä jätekertymistä alueittain sekä jätteen koostumuksesta.

Haja-asutusalueiden jätehuollon osalta neuvottelukunta piti nykytilan vaikutusarviota turhan negatiivisena, esimerkkinä mainittiin mm. hyvin toimiva paperin aluekeräys.

4. Suunnitelmaluonnos

Sanna Pulkkinen esitteli suunnitelmaluonnoksen. Suunnitelmaluonnoksessa on ehdotettu joitakin kehittämistoimia, ei kuitenkaan kaikkien painopisteiden osalta. Ehdotuksia kehittämistoimiksi toivotaan nimenomaan neuvottelukunnilta.

Neuvottelukunnalla ei tässä vaiheessa ollut lisäehdotuksia yleisiksi kehittämistoimiksi.

Mahdollisista kehittämistoimista jätteiden energiahyötykäytön edistämisen osalta tuotiin esiin mm. se, ettei tule ajaa yksipuolisia ratkaisuja, hyväkään ratkaisu ei sovellu esim. kaikille alueille, ratkaisun tulee istua muuhun toimintaympäristöön. Esimerkiksi biojätteiden mädätys ja jalostus liikennebiokaasuksi ei välttämättä joka paikassa ole kustannus- tai energiatehokkain ratkaisu, vaan voisi olla kokonaisvaltaisesti edullisempaa hyödyntää kaasu esimerkiksi lämmityksessä. Todettiin myös, että ratkaisujen soveltuvuuden arviointia vaikeuttaa jatkuva muutos toimintaympäristössä tai jätehuollon toimintatavoissa. Toisaalta tuotiin esiin, että nyt on kuitenkin toimittava parhaalla mahdollisella tavalla, ei voida jäädä odottelemaan varmaa tietoa siitä, mikä tulee olemaan tulevaisuudessa optimaalisin vaihtoehto.

Todettiin, että suunnitelmaluonnoksessa ehdotettu myymälöiden pakatun biojätteen keräys toteutunee ainakin osalla aluetta, kun Kiteelle valmistuva biokaasulaitos aloittaa toimintansa. Laitos on ilmoittanut aloittavansa pakatun biojätteen vastaanoton.

Puisto- ja puutarhajätteen vastaanoton osalta todettiin, että suunnitelmassa ehdotettujen kuntakohtaisten vastaanottopaikkojen tulee olla miehitettyjä.

Ehdotettiin, että lietteiden käsittelyn tulisi olla hajautettua, jolloin esim. kuljetusmatkat eivät muodostuisi esteeksi.

Lietteiden käsittelyn kehittämisen osalta keskusteltiin myös sakokaivolietteiden keräyksestä ja siinä ilmenneistä vaikeuksista ja kehittämistarpeista. Todettiin, että vastaanottopaikkoja tulisi lisätä (kuten on jo toimittukin esim. Joensuun seudulla), mutta myös tiedotusta ja valvontaa tulisi kehittää. Toimet liittyvät osittain myös haja-asutusalueiden jätehuoltoteemaan.

Tuotiin esiin, että valvonnassa tulisi kehittää samantapaisia laadunvalvontamenettelyjä kuin teollisuudessa, mutta todettiin myös, että valvontakohteiden määrän vuoksi resursseja siihen on kunnista vaikea löytää.

Haja-asutusalueiden jätehuollon palvelutasoon liittyen Kuusakoski Oy:n edustaja toi esiin sen, että maatalousmuovin kerääminen maatiloilta sujui hyvin, kun sitä otettiin maksutta vastaan metallinkeräyksen yhteydessä. Kun metallinkeräys ei enää ole ollut kannattavaa, on muovien keräilyä tarjottu maksullisena palveluna, jolloin palvelun kysyntä on huomattavasti pienentynyt.

Todettiin yksimielisesti, että maatalousmuovien keräilyn ja käsittelyn kehittäminen tulee sisällyttää suunniteltuihin toimiin. Aiheeseen liittyen kannatettiin ehdotusta, että suunnitelmaan tulisi selvästi kirjata vaatimus pakkausjätteen tuottajavastuun laajentamisesta 100 %:ksi.

Eläinjätteiden osalta tuotiin esiin, että haja-asutusalueilla toimii mm. tilateurastamoja ja kalankäsittelylaitoksia, joilta muodostuu erityiskäsittelyä vaativaa eläinjätettä. Tällä hetkellä käsittelypalveluja ei käytännössä ole olemassa ja vaikka jätemäärät eivät ole suuria, on niiden käsittely erittäin ongelmallista ja uusia sekä hygieniavaatimukset, että jätelainsäädännön vaatimukset täyttäviä ratkaisuja kaivataan.

Rakennusjätteiden kierrätyksestä todettiin, että niiden erilliskeräys on jätetietojen perusteella tehokkainta Jätekukko Oy:n toiminta-alueella johtuen ilmeisesti kuntakohtaisista valvotuista jäteasemista, jotka ottavat vastaan myös rakennusjätettä. Kuopion seudulla on käynnistynyt maapankkikokeilu.

Materiaalitehokkuuteen ja jäteneuvontaan liittyvien toimien osalta tuotiin esille yritysten ympäristöportaali palvelu, jossa Itä-Suomen TE-keskukset ovat olleet mukana.

Jäteneuvonnan ja asennekasvatuksen tarve todettiin useissa kohdissa keskustelua ja pohdittiin mm. suomalaisen tapakulttuurin eroja verrattuna Japaniin, jossa roskaaminen on harvinaista.

Todettiin vielä, että neuvottelukunnassa on edustettuja juuri niitä tahoja, jotka käytännössä osallistuvat jätehuoltoratkaisujen tekemiseen ja toimenpiteiden toteuttamiseen. On erittäin tärkeää, että kehittämistoimiksi kirjataan sellaisia toimia, joihin toteuttajatahot pystyvät sitoutumaan.

5. Ympäristöselostuksen ja suunnitelmaosan työstäminen

Neuvottelukunta totesi, ettei ole tarvetta kokoontua käsittelemään suunnitelmaluonnosta, vaan kommentointi tullaan tekemään sähköpostitse kokouksen kohdassa 2 esitetyn aikataulun mukaisesti.

6. Pohjois-Karjalan jäteasiain neuvottelukunnan työn jatkaminen

Päätettiin, että Pohjois-Karjalan jäteasiain neuvottelukunta voi nykyisessä kokoonpanossaan osallistua jätesuunnitelman toimeenpanon seurantaan.

Lopuksi puheenjohtaja kiitti neuvottelukuntaa aktiivisesta osallistumisesta Itä-Suomen jätesuunnitelman tekemiseen.

Eeva Ottoila
Ylitarkastaja

JAKELU Pohjois-Karjalan jäteasiain neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet sekä muut kokouksessa läsnäolleet